

LBRIS

We know
books

Durian Sukegawa, AN

Copyright © Durian Sukegawa 2013, 2015

First published in Japan in 2013 by Poplar Publishing Co., Ltd. and revised edition published in 2015 by Poplar Publishing Co., Ltd.

All rights reserved.

Romanian translation rights arranged with Poplar Publishing Co., Ltd. through Japan UNI Agency, Inc. and Vicki Satlow of The Agency srl.

© 2024 by ALICE BOOKS, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Design copertă: © DUART

Corectură: Lucia Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SUKEGAWA, DURIAN

Pastă de fasole dulce / Durian Sukegawa; trad. din lb. japoneză și note de Iolanda Prodan. - Valea Lupului: Alice Books, 2024

ISBN 978-606-95692-9-0

I. Prodan, Iolanda (trad.; note)

821.521

Durian Sukegawa

Pastă de fasole dulce

Traducere din limba japoneză
și note de Iolanda Prodan

2024

1

Doraharu – o prăvălie de dorayaki¹.

Sentarō stă în picioare în fața plitei încinse de dimineață.

Prăvălia lui e pe o alee comercială dosnică, numită Sakura, care se întinde de-a lungul liniei de cale ferată și care atrage atenția mai curând prin magazinele cu obloanele coborâte decât prin cireșii răzlețiți de o parte și de a alta a drumului. În mod surprinzător, azi sunt mai mulți trecători pe alee decât de obicei, ademeniți probabil de cireșii înfloriți.

---

1. Desert tradițional japonez. Aluatul, asemănător cu cel de clătite, dar mai gros, este prăjit pe o plită încinsă, în forme rotunde sau de pește, și este umplut cu pastă de fasole roșie dulce (*anko*), făcută din azuki, o varietate de fasole.

LIBRIS | We know books

Sentarō ridică ușor capul și vede o femeie în vârstă oprită la marginea drumului, dar își întoarce imediat privirea către ligheanul în care tocmai a pus făină pentru aluat. Cine știe, poate că femeia admiră cireșul înflorit din fața prăvăliei și mănunchiurile de flori mici ce atârnă pe crengi aidoma unor norișori.

Când ridică și a doua oară capul, observă că femeia cu pălăriuță albă e tot acolo. Și nu admiră florile de cireș, ci se uită chiar la el. Instinctiv, o salută, lăsând ușor capul în jos. Femeia îi răspunde cu un zâmbet încordat și se apropie încet de intrarea prăvăliei.

Sentarō o recunoaște. A venit și în urmă cu câteva zile.

— Ăă... Asta..., începe femeia să vorbească, abia ridicând un deget curbat ca un cârlig către hârtia lipită pe geam. Chiar e adevărat ce scrie aici, că nu are importanță vârsta?

Sentarō lasă din mână spatula din silicon.

— Cunoașteți pe cineva? Un nepot sau altcineva? Femeia nu răspunde, dar clipește dintr-o pleopă.

O adiere de vânt scutură cireșul și câteva petale de flori poposesc pe plita de dincolo de fereastra deschisă.

— Mă scuzați, spune femeia și se apleacă în față. Eu n-aș fi potrivită, nu?

— Ha? răspunde Sentarō uimit.

— Dintotdeauna mi-am dorit să lucrez într-o prăvălie de dorayaki, continuă bătrâna, atingându-și vârful nasului.

Sentarō izbucnește în râs, dar o clipă mai târziu i se pare că a fost nepoliticos.

— Ce vârstă aveți?

— Șaptezeci și șase de ani pe muchie.

Cum să o facă să plece, fără să o rănească? Sentarō șterge spatula de marginea ligheanului, încercând să găsească cuvintele cele mai potrivite.

— Ăă... Cum să vă spun... Eu plătesc prost. Șase sute de yeni pe oră.

— Ha? Ce-ați zis? întrebă femeia și face o mână pâlnie la ureche.

Sentarō se apleacă în față, așa cum face când servește cu dorayaki copiii și bătrânii de la pervazul ferestrei.

— Am spus că salariul pe oră e foarte mic. E adevărat, am nevoie de o mână de ajutor, dar la vârsta dumneavoastră e puțin cam...

— A, da, acum am înțeles. Vorbiți de bani, răspunde bătrâna, trecând cu degetele strâmbe peste anunțul de pe hârtie. Mă mulțumesc și cu jumătate. Trei sute de yeni.

— Trei sute de yeni?

În loc de răspuns, bătrâna zâmbește, făcând ochii mici sub borul pălăriei.

— A, nu. Nu se poate, doamnă. Mă scuzați, dar mă văd nevoit să vă refuz.

— Mă numesc Yoshii Tokue.

— Poftim?

Dându-și seama că femeia în vârstă nu l-a înțeles fiindcă are probleme cu auzul, Sentarō ridică mâinile

și le încrucișează într-un X pe piept, semn că nu poate să o angajeze.

— Îmi cer scuze.

— Aha, deci nu se poate, nu?

Yoshii Tokue îl privește lung pe Sentarō, care observă că femeia are un ochi mai mare și unul mai mic.

— Aici se face muncă fizică, e nevoie de mușchi puternici. Iar asta e cam greu pentru dumneavoastră...

Bătrâna deschide gura uimită, arătând dintr-odată către copacul din spatele ei.

— Cine a plantat cireșul ăsta?

— Poftim?

— Cireșul, repetă, întorcându-se cu fața către cren-gile înflorite. Am întrebat cine l-a plantat.

Sentarō ridică privirea la ramurile pline de flori.

— Cum adică cine?

— Păi, cineva l-a plantat, nu?

— Mă scuzați, dar nu știu. Nu sunt din partea locului.

Tokue pare că vrea să mai întrebe ceva, dar, când îl vede pe Sentarō că ia din nou spatula în mână, se răzgândește.

— Am să mai trec pe aici, spune înainte să se îndepărteze de fereastră.

Cu un mers ciudat, ca și cum ar avea încheieturile înțepenite, femeia o ia în direcția opusă stației de tren.

Sentarō întoarce privirea și începe să amestece din nou în lighean.

2

Prăvălia Doraharu e deschisă șapte zile din șapte, tot anul, chiar și de sărbătorile legale. În fiecare dimineață, puțin după ora unsprezece, Sentarō ridică obloanele.

Se îmbracă în hainele de lucru cu două ore înainte de deschidere. În mod normal, cu așa un program, nu are cum să vândă mult, însă la Doraharu toate au ritmul lor.

Și în această dimineață, Sentarō și-a făcut ritualul: bea o doză de cafea ca să se trezească, apoi împinge cu un picior o cutie de carton adusă de curier, mutând-o de pe trotuar în bucătărie. Scoate din ea o caserolă de plastic plină cu *tsubuan*, pastă de fasole roșie pentru dorayaki, pe care o va amesteca cu pasta rămasă cu o zi în urmă.

Nu e ilegal, dar nici ce se obișnuiește într-o patiserie tradițională decentă. Pasta de fasole dulce se păstrează foarte bine în congelator pentru scurte perioade de timp, fără să-și schimbe aroma și textura – e un secret de care depinde supraviețuirea prăvăliei Doraharu. Fostul său patron obișnuia să folosească pastă de fasole dulce gata preparată, iar Sentarō continuă tradiția. Un producător cu care e în relații foarte bune îi livrează întotdeauna cutii de cinci kilograme de pastă de fasole dulce, fabricată în China.

Doraharu nu a dat niciodată faliment, dar nici nu e asaltată de clienți. Cu toate astea, Sentarō nu reușește să consume o cutie de cinci kilograme cu pastă pe zi. Întotdeauna îi rămâne și pentru ziua următoare. În fiecare dimineață, amestecă pasta congelată cu cea proaspăt livrată.

De îndată ce termină de amestecat pasta, începe să prepare aluatul. L-ar putea cumpăra de-a gata de la producători, însă, fiind scump, preferă să-l facă el însuși.

Pune ingredientele într-un lighean și începe să le amestece, apoi aprinde focul sub o plită din fier. Când plita se încinge la temperatura potrivită, toarnă aluatul cu o lingură în formă de gong. Odată coapte micile clătite, le aranjează într-o caserolă de sticlă termorezistentă ca să le păstreze calde. A sosit timpul să deschidă prăvălia. Blazat, cu un chip inexpresiv, Sentarō oftează și ridică oblonul din interior.

*

E după-amiază. Așezat pe un scaun în bucătărie, Sentarō mănâncă prânzul dintr-o caserolă pe care a cumpărat-o de la un minimarket.

La un moment dat, vede dincolo de geam o pălărie albă.

— Iar ai venit, mamaie? mormăie îmbufnat.

Văzând-o cum îi zâmbește, nu are de ales și se ridică de pe scaun.

— Ăă... Doamna Yoshii, nu?

— Întocmai, răspunde fața plină de riduri de sub borurile pălăriei.

— Ce s-a întâmplat?

Din geanta pe care o ține în mână, Tokue scoate o foaie de hârtie pe care sunt scrise patru ideograme cu cerneală albastră. E un scris neobișnuit și fiecare trășătură e curbată ca o liană, ca și cum mai are puțin și sare de pe hârtie.

— Așa îmi scriu numele în ideograme.

— Ha? răspunde Sentarō și face ochii mari. Mă scuzați, dar nu vă pot angaja, continuă și îi dă hârtia înapoi.

Tokue întinde mâna ca să apuce hârtia cu degetele sale strâmbe, dar se răzgândește brusc și și-o retrage.

— După cum vedeți, am ceva probleme cu degetele. Așa că pot munci pentru mai puțin bani decât v-am spus data trecută. Îmi sunt de ajuns și 200 de yen.

— Ce vrei să spunei?

— Salariul pe oră.

— Nu banii sunt problema...

Sentarō îi repetă ce i-a spus și data trecută – că nu o poate angaja –, iar Tokue reacționează la fel ca atunci: îl privește insistent. Bărbatul face un pas în spate, întinde mâna către vasul cu dorayaki, scoate o clătită, o împachetează și i-o întinde bătrânei, sperând că va pleca.

— Dumneata faci umplutura de fasole dulce? îl întreabă brusc Tokue, ca și cum i-a citit gândurile.

— Ăăă... Nu vă pot spune, e secret profesional, răspunde ușor iritat Sentarō – îl trădează mărul lui Adam, care se mișcă nervos în sus și în jos.

Tresare și întoarce capul, ca și cum și-a amintit de ceva: pe blatul din bucătărie, cutia cu pastă de fasole e lângă caserola cu mâncare, cu capacul desfăcut și o lingură înfiptă în mijloc. Ca să ascundă cutia de privirea lui Tokue, Sentarō face un pas în lateral, blocându-i femeii vederea către bucătărie.

— Am mai cumpărat de la dumneata dorayaki zilele trecute. Aluatul mai e cum mai e, dar umplutura e puțin cam...

— Vorbiți de pasta de fasole dulce?

— Exact. Nu se simte emoția celui care a făcut-o.

— Emoție? Vorbiți ciudat...

Sentarō face o grimasă, ca și cum îi pare rău, deși știe foarte bine că pasta pe care o folosește la umplutura nu poate trăda nicio emoție.

— Cum să vă spun... Îi lipsește ceva.

— Să faci umplutura de fasole dulce nu e floare la ureche. Mamaie... Ăăă, doamna Tokue, ați făcut vreodată pastă de fasole dulce?

— De când mă știu. Să tot fie 50 de ani.

Sentarō era cât pe ce să scape din mână clătită pe care voia să o pună într-o pungă de hârtie.

— Cincizeci de ani?

— Îhî, jumătate de secol. Tinere, pasta de fasole dulce e despre emoția celui care o prepară.

— O, da... Desigur, emoție, cum să nu..., răspunde Sentarō și îi dă punga cu dorayaki.

Preț de o clipă e buimac, ca și cum l-a amețit o pală de vânt.

— O fi cum spuneiți dumneavoastră, dar... Îmi pare rău, nu vă pot angaja.

— Chiar așa?

— Scuze.

Tokue îl privește cu ochii ei inegali, apoi scoate din geantă un portofel de pânză.

— Nu e nevoie să-mi plătiți. E din partea casei.

— De ce?

Bătrâna înșiră monedele pe ghișeul îngust de la feastră cu degetele strâmbе. Fiecare deget e curbat, strâmb, iar degetul mare e îndoit înapoi.

— O bucată e 140 de yeni, nu?

Îi ia câteva minute până reușește să prindă în degetele strâmbе o monedă de 100 de yeni și patru monede de câte 10 yeni.

— Gustă puțin din asta, spune și scoate din geantă o caserolă rotundă Tupperware, pusă într-o pungă de plastic.

Sentarō vede prin punga transparentă că e plină cu ceva negru.

— Ce-i asta? întrebă ținând caserola în mână. E pastă de fasole dulce?

Dar Tokue s-a îndepărtat deja de prăvălia lui. Auzindu-l, bătrâna privește în urmă și dă din cap, apoi dispare după un colț.

3

E noapte. Sentarō se cinstește cu sake la un restaurant din fața gării, unde se servesc soba, tăitei de hrișcă. Mușcă dintr-o porție de tempura, bea sake cald și soarbe zgomotos tăiteii. Printre guri de tărie și îmbucături începe să dea înapoi filmul zilei.

După ce a plecat Tokue, a aruncat caserola Tupperware direct în pubelă. Avea remușcări, dar nici nu voia să se complice. Ori de câte ori ridica capacul pubelei, vedea caserola. La un moment dat, a scos-o din pubelă – simțea că, dacă ar gusta puțin din pasta de fasole dulce, s-ar revanșa cât de cât față de bătrână. În clipa în care pasta i-a ajuns în gură, sprâncenele i s-au ridicat mirate și printre buze i-a scăpat un icnet monosilabic admirativ.

LIBRIS | We know books

În viața lui nu gustase pastă precum cea făcută de Tokue. Era complet diferită de pasta pe care o primea în caserolele de plastic. Aroma și dulceața i-au umplut gura într-o clipă.

„Cincizeci de ani?”, se întreabă, ducând paharul cu sake la gură și amintindu-și de gustul pastei primite de la bătrână, care-l făcuse să încremenească preț de câteva clipe. „Asta înseamnă că nici nu eram născut când ea făcea pastă de fasole dulce...”

Ridică privirea la meniul lipit pe un perete. E scris de mână chiar de patronul restaurantului. Ori de câte ori vede ideograme caligrafiate cu pensula în tuș elegant, își amintește de mama sa.

„Bătrâna e de-o seamă cu mama...” Vede silueta mărunțică a mamei: aplecată peste o masă scundă, pe care sunt înșirate foi de hârtie și plicuri, mișcă grațios pensula pe o foaie.

Obişnuia să-și întrerupă amintirile când ajungea la această imagine. Încerca să nu se mai gândească la mama sa, care murise demult, sau la tatăl pe care nu-l mai văzuse de zece ani.

Și totuși, în noaptea asta nu poate scăpa de amintiri. Imaginea mamei, cea care l-a învățat să scrie și să citească în copilărie, îl urmărește, apărându-i neîncetat în fața ochilor. „Fir-ar să fie...” Oftează, eliberând un damf de sake. „Niciodată nu știm ce ne aduce ziua de mâine.” Visase să devină scriitor, dar viața îl purtase pe un alt drum. Când a ieșit dintre zidurile de

beton ale pușcăriei, mama sa era deja în altă lume. Sunt câțiva ani de când trăiește zi de zi așa cum nu și-a imaginat niciodată: prăjind dorayaki pe o plită încinsă.

Sentarō își mai umple un pahar cu sake și dă tăria pe gât dintr-o suflare, ca și cum ar vrea să spele gustul amar din gură.

Amintirea mamei sale...

Vorbea blând, dar nu ținea niciodată în ea neliniștile ce o copleșeau. Uneori se certa violent cu soțul ei, tatăl lui, și avea scandaluri cu rudele, care o făceau să plângă și să țipe. Copilul Sentarō era înspăimântat de ieșirile și schimbările mamei sale și, de aceea, se ruga Cerului să fie mereu ceva dulce pe masă. Mama sa era înnebunită după dulciuri și, ori de câte ori aveau în casă ceva ce-i plăcea în mod deosebit, chifle umplute sau prăjituri, era binedispusă și el era liniștit. Iubea la nebunie zâmbetul mamei sale când îl întreba: „Sunt bune, Sen, nu-i așa?”.

Pasta de fasole dulce rafinată a lui Yoshii Tokue. Oare ce față ar fi făcut mama lui dacă ar fi gustat-o? Ce-ar fi spus?

„Cine știe, poate că s-ar găsi clienți cărora să le placă... În plus, a cerut doar 200 de yeni pe oră...” Dacă își dorește atât de puțin, atunci ar putea să o ajute, nu?

Sentarō se gândește să-i dea o șansă bătrânei.

Adevărul e că nu lipise anunțul de angajare fiindcă avea atât de mult de lucru încât să-i mai trebuiască